

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 glđ. 60 kr., za pol leta 2 glđ. 40 kr., za četert leta 1 glđ. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 glđ., za četert leta 1 glđ.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXI.

V Ljubljani 22. svečana 1878.

List 8.

Zmaga Pija IX nad nasprotniki.

Utegnil bi kdo ugovarjati, da so sv. Oče ranjki papež z drugimi vred večkrat govorili o zmagi sv. Cerkve in so si upanje delali, da Pij IX zmago doživé; kje tedaj je zmaga?...

K temu se mora reči, da zmaga se je dosegla gotovo. To so sv. Pij IX sami poterdili in očitno izrekli že o svoji škofovski 50letnici, ko so narodi z vesoljnega sveta v nezmernih množicah k njim kar suli v sveto mesto. Kaj so te množice z vesoljnega sveta s tim naznanjale? To, da ves svet s papežem derži in ne z njih nasprotniki. Ta zmaga je tako velika in slavna, da vsi velikani, kateri koli so nasprotniki papeža in sv. Cerkve, nimajo skor nikogar v resnici zase; oni so v nasprotju s katoliškimi kardinali, patrijarhi, nadškofi, škofi, mačniki in s katoliškimi narodi po vesoljni veliki zemlji. Ali ni to zmaga, da so vsi s papežem? Ali morebiti ne verjamete? Pustite enkrat ljudem svobodo in dajte glasovati: ali za papeža in s Cerkvijo, ali zoper njega? Vidili bodete, kaj bo odgovorilo čez dve sto milijonov katoličanov. Pa še več. Dajte ukaz, da vsak mora glasovati, in pristavite, da ga bodete trinožili in kaznovali, kdor bo glasoval za papeža in Cerkev: in vidili bodete, kako sramoten bo vaš propad.

Velikanska zmaga tedaj je ta, da skrivne družbe in drugi sovražniki z vso zvijačo in potuho, z vso silovitostjo, preganjanjem in celo trinoštvo niso mogli katoliških narodov odverniti, temuč so jih s svojo silovitostjo le še bolj v vdanosti do papeža in Cerkve poterdili. Nasledek preganjanja je tedaj, da vsi, ki so zoper papeža in Cerkev, so se postavili v pošastno nasprotje z naj boljšim delom vsega prebivalstva na zemlji, v nasprotje z vsimi katoliškimi narodi. In to je zmaga. Če je sovražnikom tako gerdobno nasprotje v čast, če jim je pri tem dobro pri sercu, in če upajo res vse narode ali k sebi spreobrniti, ali pa zmagati in pomandrati, kakor mnogi poskušajo, — to naj sami gledajo! Kaj pa si mislijo po sedanjem življenju doseči po tolikem tlačenju resnice in Božjega razodenja, — to je tudi njih reč!

Pij IX po smerti.

O papežu merliču bodi še omenjeno to-le: Po smerti Pijeve je bilo truplo začasno preneseno v bližnjo sobano, kjer so ga varovale plemenite častue straže, zraven v drugi sobi so pa patri penitencijarji psalme peli in molili. Takaj je papežev blagajnik Pecci v pričo

množih družih imenitnih gospodov poterdil smert sv. Očeta, čemur so tudi zdravniki že poprej spričevanje dali. Ta obred se opravi tako-le: Kardinal kamerlengo (sedaj Pecci) poterklja s srebernim kladvicem papeža na glavo trikrat zaporedoma in pokliče: „Sveti Oče Pij deveti, sveti Oče Pij deveti“ itd. Potem se oberne k pričujočim in naznani, da papež so res umerli. Potem molj na glas psalm „Iz globočine“ in pokropi merliča z blagoslovljeno vodó. Viši kamerarik potem tudi papežev „ribiški perstan“ izroči kardinalu kamerlengu.

Truplo sv. Očeta je bilo zavito v rudečo svilo in pokrito z belimi pokrivali. Obličje ni bilo več skerčeno od bolečin, kazala se je v njem nadzemeljska dobrotá, kakršna se je s tega obličja lesketala v njih življenju. Nekako nebeško smehtanje je sijalo z ustnic, izmed katerih je izhajala beseda, poživljana z duhom Božjim. Še le 9. sveč. ob 10 so jih lepo opravljene postavili občinstvu v počeševanje, v vsem papeškem veličastvu, v beli volneni obleki, z rudečo moceto, obšito s hermelinó in s papeško kapo na glavi. V snežnobelih rokah so držali križ, ki je bil njih tolažiló v zadnjih trenutkih. Ride na obrazu prečastitljivega jetnika so kazale pravičnega, ki je v Gospodu zaspal. Vse to je bilo še v papeževem dvoru, še predenj so jih prenesli v Šenpetersko stolno cerkev, kjer so ležali tri dni in je ves Rim skupaj germil jih kropit, molit za nje in jih še enkrat vidit. Velik del Rimljanov Pija IX ni več vidil, odkar so bili postali jetnik v Vatikanu.

Sv. Očetu Piju IX za slovó.

Oh zajokaj, solnce milo,
Bleda lunica žaluj!
Vseh nebeških zvezd število
Grozno zgubo objokuj!
Grenka smert je zasadila
V svetega Očeta ost,
Na mil'jone serc pahnila
Je v nezmerjeno britkost!

„Dež, ne rosa, ne pomóči
Vas, o hribi Gelboč!“
Tako David v tugi vroči,
Se grozé, zaklical je;
Kako pa mi v boju strašnem
Hočemo se vtolažit' ?
Ker leži na odru pisašem
Pij, naš up in zmage škit.

K Tvojim nogam pribežali
So ljudje vsa sveta,
Ki tolažbe so iskali
Od Očeta svetega;
Bodi knez al' kmet priprosti,
V Rim se rad zatekel je;
Nibče brez sladké radosti
Ni od Tebe vernil se.

Tvoje serce vedno bilo
Je zavetje vseh sirót,
In brezbožnim pa odkrilo
Krivo stezo grešnih zmót.
Res, da kelh terpljenja piti
Moral si vse žive dni;
Pa v ljubezni venec viti
Slajšal je življenje Ti.

Oh, al da Bogu se smili!
Zginil je veselja čas,
Dnevi slave so minili,
Tvoj obledel je obraz;
Vgasnil je pogled iskreni,
Ko zatianil si oči,
Tvojih ustnic glas medeni
S Tabo v hladni zemlji spí.

Zdaj pa vere luč posije
V moje serce, polno ran,
Da bom papeža Marije
Zopet vidil sodnji dan.
Oh, da tam bi, Oče mili!
Veselili se s Tebó,
Tam se bolj in bolj ljubili,
Kjer solzé več ne tekó!

Jožef Virk, Ločki.

Na grobu Pija IX. *)

„Vi ste svetilo svetu. Mesto,
ktero stoji verbi gore, ne more
se zakriti.“ (Mat. 5, 14.)

Nad osemnajst sto lét je, kar je hodil po svetu
Oni, ki je sam o sebi mogel reči: „Jaz sem pot, res-
nica in življenje“ (Jan. 14, 6.); ki je sodniku, kateri je
čez eno smertno obsodbo izrekel, odgovoril: „Jaz sem
za to rojen, in sem za to prišel na svet, da pričam o
resnici“ (Jan. 18, 37.) Tukaj je tedaj resnica, ktero bi
človek tako rad zvedil; tukaj je resnica, ktera človeku
edina prinese mir, ako jo veruje in spolnuje. Ali kje
jo najdemo danes?

Isti Gospod Jezus Kristus rekel je svojim aposto-
lom: „Vi ste svetilo svetu. Mesto na gori ne more se
zakriti.“ Svetloba resnice mora nam tedaj prihajati z
góre; mora razsipati svoje žarke z mesta, ki je zidano
na gori, — z mesta, ki se ne more zakriti, temuó ga
vsaki lahko vidi in najde.

Ktero pa je to mesto? — To mesto imenuje se
katoliška Cerkev, poznana po vesoljnem svetu. — A
višava, pečina, skala, na ktero je zidano? Ta skala
imenuje se Peter.

Izmed vseh apostolov došla je sv. Petra naj veči
čast in oblast. Čujmo, kaj sv. evangelij o tem pripove-
duje: „Ko je Jezus prišel v okolico Cezareje Filipove,
vprašal je učence svoje, rekoč: Kaj govore ljudje, kdo

da je Sin človekov? A oni rečejo: Eni govoriijo, da si
Janez Kerstnik; drugi, Jeremija ali kateri prerokov.
Reče jim Jezus: Kaj pa vi mislite, da sem jaz? Simon
Peter odgovori in reče: Ti si Kristus, Sin živega Boga.
Na to odgovarjajoó Jezus reče: Blagor tebi, Simon, sin
Jonov; kajti meso in kri nista tebi tega razodela, ampak
Oče moj, kateri je v nebesih. In jaz tebi povém: Ti si
Peter, in na to skalo bom zidal svojo Cerkev, in pe-
klenske vrata je ne bodo premagale. In dal ti bom
ključe nebeškega kraljestva: kar koli boš zavezal na
zemlji, bo zavezano tudi v nebesih, in karkoli boš raz-
vezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ — (Mat.
16, 13.) S temi besedami obljubil je Jezus edinemu
Petru izmed vseh apostolov, da bo na njem zidal svojo
Cerkev. Kar je poslopju temeljni kamen, to je Cerkvi
verhovni predstojnik. Še več, edinemu Simonu je
Jezus premenil imé v Petra, hoteč s tem reči, da ima
namen z njim nekaj posebnega storiti. Izročivši Jezus
sv. Petru ključe nebeškega kraljestva, obljubil mu je
s tem naj večjo oblast; kajti kar je on imel zavezati ali
razvezati na zemlji, imelo je tako biti tudi v nebesih.

Takrat, ko je Jezus namenil k svojemu nebeškemu
Očetu verniti se, rekel je, dasi tudi so bili drugi apo-
stoli pri njem, edinemu Petru: Peter, ali me ljubiš bolj
kakor le-ti? Odgovori mu: Gospod, ti veš, da te ljubim.
Odverne mu (Jezus): Pasi moje jagnjeta. Reče mu
zopet drugič: Simon Jonov, ali me ljubiš? Odgovori mu:
Gospod, ti veš, da te ljubim. Velí mu: Pasi moje jag-
njeta. Reče mu v tretje: Simon Jonov, ali me ljubiš? Peter
postane žalosten, da ga je tretjič vprašal: ali me ljubiš?
in mu odgovori: Gospod, ti vse veš, ti veš, da te ljubim.
Velí mu Jezus: Pasi moje ovce!“ (Jan. 21, 15.) Pomen
tej naredbi je, da samo sv. Peter ima biti naj viši glavar
vsi Cerkvi, duhovnom (ovce) in svetnim (jagnjeta), da
kakor dobri pastir nahranuje ovce in jagnjeta na paší
čistega, nepokvarjenega, neoskrunjenega božjega nauka
in vodi jih k zveličanju.

Niso dobili vsi apostoli tega odlikovanja; samo sv.
Peter je odlikovan s tem neprevarljivim (negoljuživim)
pastirstvom. Bog ga je s svojo milostjo storil na neki
način deležnika svoje modrosti, da oznanujoó vero kot
poglavar Cerkve ne more zabloditi (zaiti) od večne božje
resnice. Še pred svojim terpljenjem rekel je Jezus sv.
Petru: „Simon, Simon, satan vas je poželel, da bi vas
presejal kakor pšenico, toda jaz sem prosil za te, naj
ne jenja tvoja vera; in ti, kadar se boš nekaj spre-
obernil, poterdi svoje brate (Luk. 22, 31.). Tukaj Jezus
prerokuje, da bodo apostoli (in njihovi nasledniki škofje)
skušani v veri; ali sv. Peter se tega ne boji. Jezus je
za njega posebej molil, ter mu za to izročuje službo,
da po svojem vterjenji po sv. Duhu poterjuje v sv.
veri svoje brate apostole in jih odvrača od zmote v
nauku sv. vere.

Ta oblast, ki jo je Jezus izročil sv. Petru, prešla
je tudi na vse njegove naslednike. Kajti oblast, ki je
izročena sv. Petru, mu ni izročena iz drugega razloga
kakor zavoljo Cerkve; ker ima pa Cerkev obstati do
konca svetá, je to očitno, da ima tudi ta oblast stalna
biti.

To oblast imel je do 7. svečana v rokah Pij IX.
— Rodil se je pred 85 leti od grotovske hiše Mastaj
Feretti v mestu Sinigaliji na Talijanskem. Pri kerstu
bilo mu je dano imé Janez Marija. Prestopil je bil že
v 86. leto svojega življenja. — Kot mladeneč odmenil
je bil grof Janez Marija Mastaj Feretti posvetiti se vo-
jaškemu stanu; ali vsled slabega zdravja ni mogel svoji
želji zadovoliti. Bilo je namreč nekega lepega dne mesca
vinotoka 1797, ko se mladi petletni grof veselí v zeleni
prirodi; prišel je na rob brega pri ribniku. Poln ve-
selja gledal je v vodi drobne ribice, posegnil z roko

*) Ta spis smo hvaležno prejeli iz Štajerskega. Intimas
gratias. Vr.

za ribico, odklizne se in ko bi trenil — evo ga v vodi, v kateri se vtaplja. Tukaj izpolni se izrék: Čem večji je nevarnost, tem bližji je pomoč Božja. Mladi Mastaj zakriči straha; strah zasliši hlapec Gvido, prihití k ribniku in reši dečka gotove smerti. Ta prigodba ni ostala brez nasledkov za malega Janeza; bil je vsled tega bledega lica, bolehav; celó zdravniki so rekli, da je to bil vzrok bolezni, ki se je pozneje pokazala.

Kaki duh da v mladenču živi, pokazalo se je za njegovega šolanja. Kolikor je to starše Janezove veselilo, da tako napreduje, toliko več jih je žalostilo, ko so vidili, kako mu zdravje dan za dnevom slabeje postaja.

Leta 1808 oberne se bolezen toliko na huje, da je nastal občen strah, mladi Mastaj ne bode mogel svojih naukov nadaljevati. Posebno je to žalostilo očeta, ker je vidil, da ga je upanje prevarilo, da bi vidil svojega sina kot branitelja domovine na kaki častni stopinji vojaške službe. Mati pa je živo želela, da naj otrok, ki ga je že blaženi Devici Mariji posvetila, postane vojak Kristusov, da bode svečenik.

Danes, ko je več kot pol stoletja minulo po teh prigodkih, zamoremo mi — duhovni otroci Pija IX — jasneje viditi v tej skušnji skerbno previdnost Njega, ki kermilo sveta ravná. Pripustil je Gospod, tako se nam zdi, bolezen mlademu Mastaju, da ga ohrani za vzvišeni poklic, za kateri ga je v svoji previdnosti bil odločil. Ker je mladi Janez imel veselje do bogoslovskih naukov in je bila to tudi materina želja, je tudi oče premenil svoje misli. Mladeneč izučí se bogoslovja in postane svečenik — in bolezen preneha.*) Brez te bolezni mladi grof — kolikor človek zamore presoditi — ne bi bil duhovnik, ampak vojak; tako se imamo nekako zahvaliti oni srečni nesreči, da nam je dala velikega papeža Pija IX.

V tem se zopet kaže čudna previdnost Božja in nezapopadljive pota Vsevednega, kateri se poslužuje takih pripomočkov, ktere mi kratkovidni umerljivi ljudje imamo za nesrečo.

Kot svečenik odšel je grof Janez Marija Mastaj Feretti v Ameriko, da pomaga vrediti cerkvene zadeve na Čilejskem. Čez dve leti se verne v Rim. Papež Leon XII vidivši mladega svečenika, kako neprenehoma streže bolnikom in skerbí za uboge, imenujejo ga predsednika velikega vstava za siromake (San-Michele). Hitro je stopal od časti do časti. Leta 1827 imenovan je za škofa, l. 1832 za nadškofa, l. 1840 postal je kardinal (di San Pietro e Marcellino). Leta 1846 umerjejo papež Gregor XVI in 14. rožnika tistega leta snidejo se kardinali, da izberejo Gregoriju naslednika. Čez dva dni (16. rožnika) izvoljen je z večino glasov za papeža Janez Marija grof Mastaj Feretti.

Ko je bil Kristus postavil apostola Simona za verhovnega poglavarja vseh apostolov, premenil mu je bil ime Simon v Petra: tako se je ta navada ohranila do današnjega dne, zlasti od 10. stoletja skoro vsi papeži kot nasledniki sv. Petra ime spremenijo o volitvi. Novo izvoljeni Janez Marija premenili so svoje ime v Pija, po verstvi papežev 9. tega imena.

(Dalje sledí.)

Ples.

(Dalje.)

2. Ples je po sebi in zarad spremljajočih okolišín nevaren čednosti in čistosti. Ples je odveč priljubljeno razveseljevanje, s plesom samim naraša nagnjenje do njega, in veliko jih kar derhtí po njem. Ples ima nekaj v sebi, po čemur se razločujo od drugih razveseljevanj. Če pomislimo, kako nasladnost prevlada v današnjem času, sklepamo po pravici, da ples tako posebno priljubljen dela nasladno nagnjenje, meseno nasitovanje. To priča še okolišina, da je ples neumno sukanje oséb raznega spola v bližnji družbi. V tem se razločuje ples od drugih posvetnih razveseljevanj in v tem je njegova posebna mičnost; zakaj ples oséb enakega spola je — pri sicer čisto enakih okolišínah — malo vabljiv, zdi se mesenežem celó smešen in neslan. Kar tedaj ples dela vabljiv in mičen, česar plesači išejo, — to je prav za prav meseno poženje; prav iz tega je očitna nevarnost plesa. Dokaz temu je slchernemu njegov lastni čut, ki je tako splošen, da bi se bližnjost oséb obojega spola, kakoršna se nahaja pri plesu, v kaki drugi družbi ali okolišini vsakemu poštenemu človeku zdela očitno žaljenje npravstvene spodobnosti; le navada hoče toraj ples izgovarjati, pa navada ne more čednega delati tega, kar ni čedno.

Tudi druge okolišine pri plesu so take, ki le mesenost dražijo: šumeča godba, močne pijače, ki duha mamijo in poželenje podžigajo, neprestano gibanje in vertenje itd. Ali ne budi vse to hudih nagnjenj? In tu naj bi bilo brez nevarnosti, kjer vse k hudemu napeljuje? Kdo je tako neumen in nespameten, da bo to tajil?

Iz vsega tega je tedaj očitna nevarnost plesa; so pa še druge okolišine, ktere to nevarnost še povišujejo. Med temi je plesna obleka, ki je navadno tako mehkužna in nečimerna, da sama po sebi hude nagnjenja budí, velikrat tudi žali naravno spodobnost in sramožljivost, in kakor je znamnje nečistega serca, tako tudi le nečistim sercem dopade. So pa tudi posebni, razno imenovani plesi, ki sta jih slavna škofa Parisis in Bouvier zaznamovala za celó nevarne, za nedopušene, ki kardinal nadškof Lijonski de Bonald pravi, da so jih iznašli v nasitnje hudih nagnjenj spridenega serca. — K vsemu temu pride še ta nevarnost, da se pleše večidel po noči, in tema je že sploh sovražnica svete čistosti, prav posebno pa še tudi na potih proti domu. Skušnja pravi: Na plesiši nedolžnost obledi, na poti proti domu pa se k pogrebu nese.

Kdor brez predsodkov in strasti sodi po pameti in pred Bogom, mora priterditi duhovnim učencem, ki so o tem naj bolj po milosti sodili in vender pravijo, da ples je že sam po sebi škodljiv mladinski nedolžnosti, zavoljo spremljajočih okolišín je pa ples eden naj večjih sovražnikov svete čistosti. Ako tedaj sveto čistost ljubiš, ogibaj se plesa in plesiš!

(Dalje nast.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Papeža imamo!

CatheDraM aCCIpe aLter, pIVs
qVoqVe, PontifeX. B.

V sredo-večer je zašumelo po Ljubljani, da za papeža je izvoljen kardinal Pecci z imenom „Leon XIII“. Spričuje se za resnico, kar je telegraf naznanil, toraj

*) Zavoljo nevarne bolezni mogel ga je papež dispensirati; posvetili so ga celó edino pod tem pogojem, da sv. mašo bere le v nazočnosti drugega duhovnika. Ko ga bolezen ni več napadala, rešili so ga te vezí.

naj posnamemo nekoliko tega, kar je povedala 15. t. m. o Pecci-u „Unità“, ki sedanje kardinale popisuje.

Joachim Pecci (r. Petči), rojen v Karpinetu, škofije Anagni na Rimskem, 2. sušca 1810, ni le samo silno važen mož kakor kardinal in papežev blagajnik (kammerlengo), temuč je tudi posebno sloveč po svojem značaju, serčnosti, modrosti in velikih čednostih, pa tudi zarad velikih služb za sv. Cerkev.

Pecci zedinja apostoljsko ljubeznjivost z gospodovalno resnobo; s svojo postavnostjo budi ljubezen, pa tudi bojazen.

Po osebi je velik, prav lepega obličja. Glas je čist in lep. Priprostat, ljubeznjiv, duhovit je Pecci v zapljivem življenji; postaven, rezen, veličasten v očitnih opravilih v škerlatu ali v škofovski obleki. Pod Gregorijem XVI je postal nadškof Damijaški i. p. 1843 in poročnik v Bruselju, čez 3 leta potem nadškof v Perugii, 1853 kardinal. Skazoval je vselej visoko učenost v katoliškem nauku in političko previdnost. Sploh je močno učen, izobražen, vsestransko olikan mož itd.

Bog živi papeža Leona XIII!

iz Ljubljane. *Mertvašnico slovesno za sv. Očeta, sv. mašo z biljami*, je katoliška družba odločila imeti v god stola sv. Petra, to je, v petek, 22. sveč. ob petih zjutraj, h kateri so vsi družniki povabljeni (kolikor ta list dobé v roke že v četrtek zvečer).

Poklonit se novemu papežu se zbira avstrijsko poslanstvo, ki se bo prej ko prej, ko se zvé novi papež, podá na pot v Rim. V ta namen dela zlasti znani goreči g. grof Pergen na Dunaju. Naznanili so predsednik preč. gosp. prošt dr. Jarc društvenemu odboru, da se želi, naj bi tudi kateri iz Kranjskega te deputacije se vdeležili. Kdor se odmeni, naj toraj naznani preč. gosp. proštu Ant. Jarcu.

Sožaljenje zarad smerti Pija IX so poslale apost. poročniku na Dunaj: društvo katoliško, sv. Vincencija in Cecilijansko, pa vredništvi „Zgodnje Danice“ in „Slovenca“ — vse skupaj.

Občni zbor svoj bode imelo katoliško društvo 31. sušca ob 6 popoldne, pri katerem se bo po navadnih sporočilih volil novi odbor.

V Šmariji so preteklo soboto, 16. t. m., nanagioma umerli ondotni gosp. dekan Matija Brolih, zadeti od mertuda. Zjutraj ob 7 so še maševali, po maši jim začne slabo prihajati in predenj bi bil kdo mislil, so zgubili zavednost ter so zamogli le samo v sv. olje še djani biti, in proti 10 so dušo izdihnili. — Napravljali so se pokopavat ranjcega prečast. gosp. kan. in dekan za okolico, ki so pa sami v nedeljo v naglici oboleli. Po pravici kliče Job. (7, 16. 18. 6): „Zanesi mi, o Gospod, ker moji dnevi niso nič. — Zjutraj zgodaj ga (človeka) obišiš in naglo ga skusiš. — Moji dnevi so hitrejšje pretekli, kakor tkalec nit odreže.“

Bilo je v ponedeljek od 10 do 12^{1/2} slovesno pokopavanje ranjcega gosp. dekana z navadnimi molitvami, s pridigo, sv. mašo in drugimi mertvaškimi obredi. Iz dekanije je bilo 16 gg. duhovnov, tudi iz najbolj oddaljenih krajev, in dva iz Ljubljane, ljudstva pa od vsih krajev silo veliko. Vdeležila se je šolska mladina in več gospodov učiteljev. Petje je bilo izverstno miloglasno. Pogreb je bil prav častitljiv. Veliko véncev je letelo na rakev pri pokopu, ginjenje je bilo veliko med duhovnjani. S pohvalo se mora še omeniti, da čč. domača gospoda in sorodovina ranjcega so si vse prizadeli ter so gostoljubno postregli gospodom, ki so prišli na pogreb.

Ranjki gosp. dekan, rojeni 10. sveč. 1813 v Šentjurji na Gorenjskem, so bili posvečeni 13. vel. serp. 1837. Služili so za duhovnega pomočnika v Dolini na Dolenj-

skem in v Stari loki na Gorenjskem pod r. dek. Dolencem, potem za župnika v Češnjici in v Ljubnem, in poslednjič čez 16 lét za dekana in župnika v Šmariji. Bili so čversti, spretni, v svojih opravilih in dolžnostih natančni gospod. Bog jim daj večni mir.

Pri Mariji Karmeljski na Češnjicah. Marsikdaj so zvonovi pri tukajšni Marijni cerkvi sv. Očetu Piju IX na slavo zadoneli, ali tako milo jim niso nikdar peli, kakor v nedeljo večer in v ponedeljek, ko so nam farmanom Njihovo za nas prav britko ločitev oznanovali. Po šest prenehljejev jim je vsakterikrat zvonilo in sicer tako, da je en primolklej kar zvonilo, drugega milotožno klenkalo, kakor se to večidel sliši po Štajerskem, zlasti tudi o pogrebihih onih, ki so v samskem stanu se iz tega sveta ločili. Veseli nas, da smo se v tako obilnem številu jim pridružili v dan njihove 50letnice škofovske in zopet na Svečnico v spomin njihovega 75letnega obhajanja prvega sv. Obhajila. 75letnica njihovega prvega sv. Obhajila se je pri nas še lepši obhajala zarad zlate poroke 79letnega Matija Podbelšek-a in njegove 77letne zakonske žene Ane, roj. Kosove. Ginljivo je bilo viditi starčeka z gorečima svečama v rokah, ktere so jima podali dušni pastir kot spomin na mertvaško svečo, ki se jima bo podala v trenutku večne ločitve iz tega sveta, za katero ločitev naj se pripravljata. Podali so jima tudi rožne vence, ktere naj Jezusu in Mariji na čast pridno molita, da si njuno dopadajenje in enkrat večno veselje prislužita. V procesiji, v kateri jih je mnogo sveče nosilo, sta mali fantiček in deklica bližnje zlahte nosila palici zlatoporočencev, palici, ki ste bile, kakor romarske palice, na verhu prevideni s križcem in s cvetličnim šopkom. Lepega in ginljivega cerkvenega obhajanja tega dné ne bomo kmalo pozabili, in veseli nas, da smo se še zadnjikrat tako lepo z našim preljubim, zdaj že rajnim, svetim Očetom v Bogu združeni veselili.

Naj še omenim, da so to leto tudi nam rajni sv. Oče Pij IX veliko milost naklonili, ker so našemu velikemu altarju, posvečenemu nebeški kraljici Mariji Karmeljski, podelili pravico privilegiranega altarja in še druge osebne pravice. *) Naj Pij IX zdaj prosijo za nas pri Bogu, zlasti da bode njihov naslednik tudi tako neustrašen in bogoljuben kot so bili oni; čoln sv. Cerkve potrebuje posebno v sedanjih viharnih časih krepkega, neustrašenega veslarja.

iz Gorenjskega. (*Perva nova cerkev Marije naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca na Slovenskem. Mila prošnja do vsih udov te sprelepe bratovšine.*) Akoravno pobožni Slovenci Marijo D. pod vsemi njenimi častnimi imeni zelo radi častijo, jim je pa v novejših časih postal vender naslov: „Naša ljuba Gospá presvetege Jezusovega Serca“ posebno priljubljen in prijeten; in gotovo ne rečem preveč, če pravim, da se to slavilno ime med našim narodom od udov imenovane bratovšine na dan na tisoče in še večkrat pobožno in častno izreče, pozdravlja in na pomoč pokliče. Zato pa tudi čisto nič ne dvomim, da bo Marijne častilce gotovo serčno veselilo slišati, da se je lanske jeseni dodelala čisto nova cerkev, kateri bo menda prvi na Slovenskem čast, posvečena biti Mariji, naši ljubi Gospej presv. Jezusovega Serca.

Selška dolina v Starološki dekaniji na Gorenjskem bila je v teku zadnjih osmerih lét tako srečna, da so se med tem kratkim časom postavile in dodelale v njej štiri popolnoma nove cerkve; namreč l. 1870 podružnica

*) Tudi za ljubljansko frančiškansko cerkev so dobili enak privilegij več oltarjem. Čudno je, da si nekteri tolike dobrote za cerkve ne oskerbé!

na Pertovcu v Selški fari; l. 1874 farna cerkev v Železnikih; lansko leto pa podružnica v Suši v Zaliloški fari, in cerkev Marije naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca v Davči. Perva in zadnja teh cerkev pozidali ste se čisto na novo, t. j., ondi ni bilo poprej nobenega svetišča. Blaga oseba, kateri gre za služenje, da se je zidala Pertovška cerkev, zvolila ji je bila za patrono „Marijo pomagaj“, in pod tem zaupnim imenom častila se je Marija na Pertovcu že mnogokrat s prav ginljivimi slovesnostmi. Tudi Davčarji nameravali so s pričetka svojo cerkev posvetiti „Mariji pomagaj“; ko so pa bili od nekega prijatla novih cerkvenih stavb opomnjeni na naj novejši častni Marijini naslov: „Naša ljuba Gospá presvetega Jezusovega Serca“; ko jim je bilo povedano, da se ta praznik obhaja skoraj o naj bolj prijaznem in prijetnem času celega leta, namreč zadnji dan majnika; ko jim je bilo dalje naznanjeno, da na vsem Slovenskem nimamo do zdaj še nobene cerkve tega imena, ter jim bilo svetovano, naj si oni Marijo z ravno imenovanim častnim naslovom za svojo novo cerkev izvolijo kot pomočnico ali patrono: prešinilo je vse neko veselje, in zdajci je bil sklep storjen, naj nasvet postane resnica.

Ker ima, kakor marsiktera novina, tudi Davška cerkev svoje posebne razmere in malo zgodovino, naj bo v „Danici“ najpred o tem nekoliko omenjeno.

Med visokimi gorami, ki na zapadni strani mejijo Kranjsko od Primorske kronovine, vzdiguje konec Selške doline kaj ponosno stermi okroglasti Porezen svoj konični verh pod sinje obnebje. Kmalo spod njegovega verhunca cepita se dva gorska stremena, zmed katerih se levi polagoma odsahuje proti jutru v Selško dolino, drugi pa se po jugoizhodnem ovinku kmalo zaoberne proti jugu, ter se vije kot mejnik Kranjsko-Poljsanske in Goriško-Cerkljanske doline naprej proti Idriji, Vipavi itd. Ta gorska stremena imasta to posebno svojstvo, da prvi služi n. pr. okoli 1 milje na daljavo kot mejnik goriške nadškofije z ljubljansko škofijo; drugi pa nareja politično mejo med Kranjsko in Primorsko deželo. Visoka gorska dolina, ki jo delata omenjena verhova, imenuje se Davča, in večina njenih prebivalcev spada tedaj v političnem oziru pod Kranjsko deželo, v duhovskih zadevah pa pod Novaško duhovnijo v Goriški nadškofiji. Nekaj Davčanov, ki spadajo v duhovnem oziru pod ljubljansko škofijo, vätetih je pod Sorico, nekaj malega pa tudi pod Zali log in Leskovicu. Da je taka razcepljenost za stanovnike v marsikakem oziru nepriljavna in celo težavna, je očitno; toraj so že proti sklepu prešnjega stoletja Davčarji mnogo delali na to, da bi bili vsi zedinjeni v eno lastno duhovnijo. Stvar je bila dognana že zelo popolnoma; imeli so za novo cerkev boje že narejen in poterjen stavbeni načert, in tudi plača je bila za gosp. duhovna že odmerjena in določena. Berž ko ne so le edino žalni viharni vojskinci časi one dôlebe ustavili in ukončali vso to blago zadevo.

Skoraj eno celo stoletje je potem ta reč počivala, in kdo si vé, če ni morda Davška cerkev v kaki dotiki s starim in med ljudstvom po ustnem izročilu razširjenim prerokovanjem: da bodo namreč stale kdaj cerkve „na Pavlovem vertu“ (kar se strinja v resnici s sedanjo Zaliloško farno cerkvijo); „na Tuškovem verhu“ (n. pr. sedanja nova Davška cerkev); in „na Martinškovem verhu“ (posestvo gospodarja po domače Martinška v Martinverhu, kjer pa dozdej še ni nič sledú ali pa snove, da bi se kaj takega kdaj vresničilo); kdo si vé, pravim, če ni nova Davška cerkev s tem prerokovanjem (pravijo, da Šembiljskem) morda v resnici v kaki dotiki? Zidanje njeno pričelo in zveršilo se je v resnici tako, da bi človek res kmali odgovoril o pravem istinitem čudežu.

Ljudstvo v Davči ima zarad visoke krajne lege v letu le eno žetev; lesovja tudi nima ravno odveč, in kar ga je, je odročno, da ne verže veliko. Živinoreja bi dala ljudém skor še naj boljši pribodek. Sploh stanovniki niso, in tudi ne morejo biti premožni. Kar je Davčarjev vfaranih pod Novaško duhovnijo, imajo do tje dobro uro hodá, in sicer morajo iti iz doline čez hrib, in potem globoko navzdol. Kar pa jih spada pod Sorico, imajo skoraj še hujši pot, ker morajo iti v globok prepad, in potem zopet stermo navkreber. Domovja so po večjem nasamne in sploh so zarad visoke lege krajne razmere tako težavne, da je o zimskem času vsako občenje faranov s svojimi dušnimi pastirji, ali pa dušnih pastirjev s farani z nenavadno velikimi težavami sklenjeno, in je toraj hrepenenje Davčarjev po lastni duhovniji popolnoma opravičeno.

Za zidanje nove cerkve in za zadobljenje samostojne duhovnije so bili tedaj ti dobri gorjanci, kakor sem že zgoraj omenil, od nekđaj že vsi vneti; in menda so si sedanji prebivalci mislili: ako naredimo najpred cerkev, spolnijo se nam kdaj morebiti tudi še želje zarad lastne duhovnije. Združilo se je toraj 22 posestnikov iz Novaške, 11 posestnikov iz Soriške duhovnije, in menda zelo toliko tudi kajzarjev; zvolili so si zaupnike, in jeli so hoditi okoli oblastnij, da bi na kaki način že nekđaj skoraj popolnoma dognano zadevo zopet oživili, spravili vnovič na beli dan, in dosegli to, kar njihovim sprednikom doživeti ni bilo dano. Ali ni se jim zamoglo to posrečiti. Obupati pa zarad t-ga vender le niso hotli, marveč navdihnili jih je to s toliko serčnostjo in pogumom, da so jeli pripravljati kamen, apno, pesek in lesenino; napraviti so si dali po c. kr. okrajnem inženirju v Kranji načert za cerkev, in leta 1875 ob sv. Urbanu pričeli so zidati, kakor po domače pravimo: „na lastno korajžo“ čisto novo svetišče. Največ zaslug ima dozdej pri tem delu posestnik Martin Jemec, na katerega zemljišču stoji nova cerkev, ki je do malega sam dal ves potreben les, in je tudi z denarnimi posojili delo podpéral. Koliko pa je za 12 sežnjev dolgo, primérno široko in visoko cerkev, kateri je prizidan poleg tega še na čelu proti južni strani prostoren zvonik, presvetišču pa ob izhodni strani prislonjen žagrad, koliko, pravim, je za tako zidanje treba kamna, apna, peska, opék, raznoverstne lesenine, železja itd, to vé le tak preudariti, kdor je že zdaj kaj zidal, osobito pa cerkev. Če pa take zidarje že v ravninah, kjer imajo v mnogih krajih vso robo pri rokah, prizadevajo velike težave, kaj je bilo še le v visoki Davči, kjer se po ravnem prav čisto nobena reč do cerkve ni mogla pripraviti. Iti je moglo vse ali visoko gori, ali pa globoko doli. Pri tem zidanju je v resnici delovala znema prvih kristjanov po naših krajih, ki so tudi le z velikanskimi in strašanskimi trudi zidali cerkve po gorskih verhovih, za kar jih zlasti ptujci, ki našo domovino obiskujejo, še zdaj občudujejo. In kar je še posebno pomniti, je to, da zidanja Davške cerkve ni vodila nobena skušena roka; da je bilo za vsako napoved tlake, voznje ali kaj enacega treba iti od hiše do hiše, pogosto zelo oddaljene, kar v taci krajih ni potrebno, kjer se ljudém o nedeljah lahko dotične potrebsine in opravila s prižnice napovedó in oznanijo. Pri zidanju družib cerkvá se zamore dalje napraviti o mnogih prilikah kako darovanje (ofer) za novo stavbo, postavi ali obesi se kam tudi kakošna kúpa (pušica), da zamorejo blagočutne serca svoje milodare vanjo devati. Vsega tega v Davči ni bilo in tudi ni moglo biti. More se toraj res pravi čudež imenovati, da je v pičlih štirih letih kakih pet sto po večjem nepremožnih hribovskih prebivalcev doveršilo s silnim trudom in velikimi stroški, pa skoraj čisto brez ptuje pomoči zidanje

prav prijazne, prostorne in svitile cerkve. Kar zadeva pripravljanje tvarine, t. j. kamena, apna, peska in lese-nine; dalje delo njihovih žuljastih rok in vožnjo, vsega tega ubogi ljudje še nič štejejo ne; imeli so pa za druge potrebšine, za plačilo zidarjev, tesarjev, streharjev, železnine, škerlč itd. šteti okoli pet tisoč goldinarjev, kar je sicer po večjem že poplačano, nekaj pa je vložil verli posestnik Martin Jemec, ter so bili rokodelci, ki so imeli pri zidanji kaj dela, že do malega vsi pošteno odrajtani in plačani. (Konec prih.)

Iz Maribora. (+ Pij IX.) Milgosp. škof lavantinski, naznanovaje papeževo smert svojim vernikom, pravijo med drugim: Ker smo udje katoliške Cerkve, je naša žalost nad to zgubo opravičena; kajti blizo 32 lét so vladali Pij IX Cerkvev Kristusovo s tako močjo in modrostjo, da Jim je v sercu vseh pravovernih kristjanov hvaležen in prečasten spominek za vse čase zagotovljen. Kaj in koliko in sicer v tem našem preburnem času so sv. Oče za Cerkev Kristusovo storili; in kaj in koliko zanjo terpeli, je zgodovina z zlatimi in neizbrisljivimi čerkami v svoje liste zapisala; pa mi ne dvomimo, da je vse to tudi Božja roka zapisala v bukve večnega življenja.

Mertvaška opravila vam bodo vaši dušni pastirji po mojem naročilu oznanili. Jaz zaupam, da se jih bote obilno in pobožno vdeležili. Molite, ljube ovčice! za preblagega najvišega Pastirja, ki nam Jih je smert vzela; za vami moli še blizo 200 milijonov katoliških kristjanov po vsem svetu! Molite, da Jim večni Bog skerbi in težave, ktere so v svojem poklicu dalje kakor katerikoli Njih sprednikov, takó poterpljivo nosili, v svetem raji obilno poverne! Ponovite pa tudi takó rekoč pri mertvaškem odru Pija IX sveto obljubo, da hočete po Njih zgledu sv. Cerkvi zvestobo ohraniti do konca.

Veslo čolniča sv. Petra (svete Cerkve namreč) je odpadlo ostarelim rokam Pija IX, ki so ga toliko lét takó krepko deržali in proti burnim valovom zmagonosno obračali. Ne bo dolgo, in Gospod bo veslo (sv. Cerkve) zopet v druge roke položil. Sprejeli in pozdravili bomo novega Papeža z isto ljubeznijo in vdanostjo, ktero smo nepozabljivemu Piju IX skazovali.

Katoličani! oklenimo se močno skale sv. Petra, ki je središče naše cerkvene edinosti. Kdo vé, ali ne bodo morebiti sovražniki naše Cerkve poskušali ravno v teh okoliščinah njeno edinstvo razdreti, ker vejo, da ona edina nas dela njim nasproti močne, pa kaj rečem? — nas dela zares nepremagljive, ktera edinstvo pa le v papežu svojo podsombo in varstvo ima. Pri spominu na Pija IX obljubimo, da bodo, kolikor nas zadeva, vse take poskušnje zastoj!....

Iz Tersta, 18. svečana. Ker se bode „Danici“ iz raznih slovenskih krajev sporočevalo, kako se časti spomin neumerlega Pija, naj pové kaj tudi iz Tersta. Že 7. t. m. so tukajšni večerni listi prinesli telegrafično naznanilo o smerti sv. Očeta. Ali ker so se te novice v zadnjih letih že tolikokrat ponavljale in vselej zopet se preklicevale, in ker škofijski ordinarijat od nunciature in svojega poverjenika v Rimu ni dobil nobenega sporočila, se stvar ni prav verjela. V petek, 8. t. m., so ljudje nastavljali ušesa, če bo zvonilo ali ne, in ker so zvonovi molčali, se je reklo, da le ni res, kar so sinočni telegrami prinesli. (Mnogo vražarskih babic je bilo nejevoljnih, kajti stavile že so „Pijeve številke“, ki bi v soboto morale potegnjene biti.) V petek zvečer prinese tudi vradni teržaški list iz Rima telegrafično novico, da so umerli sv. Oče; tedaj, škoda res, ni bilo več dvomiti, da so se sv. Oče preselili v boljše deželo, in akoravno cerkvenega vradnega naznanila še ni bilo (to je dospelo še le 12. t. m.), je škofijski ordinarijat veleva

cerkvene obrede in molitve za sv. Očeta. Že v soboto, 9. t. m., je jelo zvoniti po vsih cerkvah v Terstu, in zvonilo je skoz osem dni vsaki dan po trikrat. Ravno tako se ima zvoniti po deželi skoz osem dni in opravljati se imajo navadne molitve z veliko sv. mašo za mertve.

V Terstu v stolni cerkvi opravljale so se te molitve v četrtek, petek in soboto (14., 15., 16. t. m.) pretečenega tedna. V četrtek se je vdeležila opravila duhovščina vsih mestnih duhovnij. Cerkev sv. Justa bila je v černo oblečena, na sredi cerkve je stal velikanski mertvaški oder, ktereга je lično in okusno napravil gosp. Zimolo, načelnik družbe za pogrebšine, brez vsega odškodovanja, za kar mu gre lepa hvala. — Na odru so bile znamenja papeževe oblasti in njegovi gerbi, gorelo je sveč brez števil.

O 1^h 9 so se pričele velike bilje, ob 10 je bila pontifikalna maša in po maši predpisane petere absolucije.

Vdeleževalo se je te žalne ali zares velikanske slovesnosti ogromno števílo ljudstva, vse civilne in vojaške oblasti, mestno svetovalstvo na čelu z županom, mnogo gospá iz naj odličniših teržaških družin v černo oblečenih, njim na čelu je bila namestnica baronka Pino s svojo materjo. Obnašanje ljudstva je bilo tako spodobno, da je vse hvale vredno, vse drugač, kakor pred mescem o smerti V. Emanvela; takrat je bilo prisiljeno, zdaj pa vse prav priserčno; takrat je bila demonštracija, zdaj pa vse prava pobožnost. Vsa hvala pri tej priliki gre mestoemu magistratu, on je dal k tej slovesnosti radovoljno mestno godbo in mestne pevce, ki so znano Ričijevo černo mašo tako izverstno izpeljali, da se je čul po opraviilu splošni glas hvale. Dal je magistrat tudi iz lastnega nagiba svojo mestno in častno stražo, ki se je postavila na obéh stranéh mertvaškega odra in je tako sv. Očetu zadnjo čast skazala. Bilo je okoli odra tudi 40 udov raznih bratovštin v Terstu z gorečimi duplirji v rokah. Z eno besedo, vse je bilo prav lepo, pa vse spodobno.

Okoli mertvaškega odra in nad cerkvenimi vrati so bili tudi prilični napisi v latinskem jeziku, eden so-stavljen od prošta dr. Schneiderja, trije pa od dr. Lozarja.

Po mestnih farnih cerkvah se verstijo molitve tudi še ta teden (18. pri jezuitih, 19. pri novem sv. Antonu, 20. pri starem sv. Antonu in 21. pri sv. Jakopu); 22. t. m. pa napravi tretji red sv. Frančiška, katoliško društvo in bratovšcina sv. Jožefa še pri oo. kapucinarjih veliko slovesno duhovno opravilo, kjer bodo zopet mil. škof pontificirali in bode tudi primeren govor. Tako vidite, da v Terstu je le še dosti katoliškega duha in tudi desti radodarnosti, kajti za troške pri vsih slovesnostih so pobožni zložili lepo svoto in razne bratovšine mnogo pripomogle, posebno za lišp in svečavo po farnih cerkvah.

V stolni cerkvi so bile že preteklo nedeljo prošnje za prihod sv. Duha, v farnih pa se bo to zgodilo še le prihodnjo nedeljo, ako bode treba; pa naj berže ne bo, ker upamo med tednom dobiti veselo vest, da ima Cerkev zopet vrednega poglavarja, pravega namestnika Kristusovega in dostojnega naslednika preblagega Pija.

Napisi.

Ob velikih vratih:

TRANSITVS
TVVS
O MAGNE PIE
LVCTVS TERRAE
LVCRVM PVRGATORII
LAETITIA COELI

Ob mertvaškem odru:

PIO IX
PONTIFICI VERE MAXIMO,
SANCTAE CATHOLICAE ECCLESIAE
VLTRA PETRI ANNOS
AMORI ET GLORIAE.
CLERVS POPVLVSQVE TERGESTINVS
INGENTI DOLORE VICTI
REQVIEM AETERNAM
LVCEMQVE PERPETVAM
PRECANTVR

CVI INTER GRAVIA ECCLESIAE BELLA
DOLORVM REMEDIORVMQVE LARGITOR DEVS
LONGISSIMVM PONTIFICATVM CONCESSIT
QVO VERITATEM ET IIVSTITIAM
FIRMIVS TVERETVR,
QVIBVS VT SINGVLORVM HOMINVM
ITA VNIVERSI POPVLI STAT SALVS
QVOQVE VALIDIVS OVILE CHRISTI
CONTRA INIMICOS SANCTAE ECCLESIAE
TAMQVAM MVRVS AENEVS DEFENDERET

O CIVES TERGESTINI
QVIBVS IPSE BEATISSIMVS PIVS IX
ANNOS ABHINC XX
OB PERSPECTVM RELIGIONIS FERVOREM
BENEDIXIT,
VTINAM EXOPTATA LAVDIS CAUSA
PERPETVO PERDVRANS
DIGNIORES NOS REDDAT,
QVORVM DEVS MISERICORS PRECES
PRO DEFVNCTO PONTIFICE LIBENS EXAVDIAT.

Razgled po svetu.

Na Tirolskem, kakor piše „Vaterland“, si graf Taaffe daje dosti opraviti s tem, da katoliške družbe zatira in vstanovljenje novih zadržuje. Pokopal je kake štiri družbe, in pri vstanovljanju dveh novih so bile pravila skor po besedi enake s takimi, ki jim je pred kaj leti Taaffe brez zadržka potni list podpisal; sedaj pa se niso več zlagale z združevansko postavo! Tedaj „napredek“?

V Solnogradu 300 protestantov na vsaki način hoče z 20.000 katoličani na enem in istem pokopališču pokopanih biti. Ker to postave katoliške Cerkve prepo-vedujejo, je očitno, da je velik šum med vernimi katoličani. Ti, češ, tako „miroljubni“ in same ljubezni kipeči protestantje pa nočejo spoznati, da jim nič ne pomaga po smerti med katoličani ležati, ako pred smertjo niso bili z nami! Kdo dela nepokoj?

Nemško. Kaj se na Nemškem kisa in kuha, kaže 600 prošenj, ki so jih nemški rudečkarji vložili 4. t. m. zoper Bizmarkovo Rusu prijazno politiko. O Bismarku pa se večstransko piše, da iše Avstrijo nabujskati zoper Rusijo. Čegav prijatelj tedaj je Bizmark?

Pruski cesar v prestolni besedi govori o držav- nih potrebščinah, ki prihodke presegaajo. Taki blagoslov tedaj imajo francoske milijarde! Da si pomaga nemško cesarstvo, hočejo na tobak viši davek naložiti, tudi pri državnih kolikih kaj pridobiti. — V seji 5. t. m. so si ti „kulturoborci“ že spet dali opraviti z novim terpin-čenjem katoličanov, namreč, z nekakimi nasilstvi v go- spodarstvu škofovskega premoženja po izpraznjenih ško- fajah.

Na Francoskem je bilo pod Gambettovim gospo- darstvom zginilo 142 milijonov denara, za ktere se Gam- betta nikoli ni opravičil. Taki mož ima zdaj takorekoč vse Francosko v svojih rokah! Lepa liberalna era! Umerl je pa Gambettov tajnik Lecesse nagloma, in mislijo, da zdaj ima ta Gambetta priliko to naslanjati na mertvega tajnika.

Cvet in sad zveste molitre.

Prošnje.

V bratovsko molitev Naše ljube Gospé so priporo- čeni: Dva razuzdana grešnika za poboljšanje. — Mati priporoča sina v dušnih in telesnih potrebah. — Duho- ven za pravo vodbo izročenih in za lastno stanovitnost do konca. — Posebno milovanja vredna oseba je živo priporočena v bratovske molitve za zdravje. — V bra- tovske molitev N. lj. G. in sv. J. žefu se priporočuje že dolgo časa velike bolečine v nogah terpeč duhoven, ako je volja Božja, da zadobi popolno zdravje ali saj toliko polajšanje, da bi mogel zopet Božjo službo oprav- ljati. Ljubi bratje in sestre, prosite z menoj vred za ljubljeneega dušnega pastirja. Dolenjsko. J. V. — Ža- losten sin goreče priporoča svojo zelo bolno mater vsem udom Naše ljube Gospé presv. Serca v molitev. No- bena človeška pomoč nič ne premore; z zaupanjem se še obrača do vsegamogočnega Boga, pri katerem naj bi Marija sprosila ljubi materi zdravje, aii če to ni volja Božja, pa gnado poterpežljivosti, srečno zadnjo uro in milostljivo sodbo. — Priporočam sebe bolehnega, po- sebno pa hudo in nevarno bolnega brata v prijazen spomin in priprošnjo udom bratovščine Naše ljube Gospé presv. Serca. Naj Bog bolnemu bratu polajšanje in — če mu je v dušni prid — ljubo zdravje podeli na pri- prošnje tiste preblazene Device, ktero „zdravje bolni- kov“ imenujemo! Duhoven na Notranjskem. — Na duši čudno bolan mož z Dolenjskega je prav posebno priporočen. — Priporočen je tudi bolan duhoven.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec svečan.

I. Glavni namen: Vsesplošno poboljšanje ka- toličanov, srečen nastop novega papeža, in zmaga sv. Cerkve — posebej še, da bi se rusko-turške zadeve obrnile v prid katoličanstvu.

II. Posebni nameni:

26. sveč. Spomin Kristusovega terpljenja. Pripor.: Duhovski stan, posebno za dar prijaznosti Božje. Več posameznih duhovnov in neduhovnov. Terdovratni greš- niki sploh.

27. Sv. Leander škof. Priporoč.: Domači reveži in bolniki. Keršanske družine v prid domače pobožnosti. Ženini in neveste za stan milosti Božje.

28. Sv. Roman. Priporoč.: Skrivaj priporočeni. Kterim žuga neprevidena smert. Kteri so v grešni ne- varnosti. Vsi ta mesec priporočeni in umerli.

1. sušca. Najdenje Jezusa v tempeljnu. Priporoč.: Mladina, ki staršem skerb dela. Neverski, krivoverski, razkolniški in nezakonski otroci. Ubožni in zapušeni.

2. Spomin neomadež. spočetja M. D. Priporoč.: Otročiči in nedolžni. Veliki grešniki. Veliko družin v dušnih in telesnih britkostih.

3. Sv. Ferdinand. Priporoč.: Odvernjenje razuzda- nega pustovanja in obvarovanje gnade Božje, zlasti na Slovenskem. Vsi v brezupnem stanu. Vse duše v vicah.

4. Sv. Kazimir. Priporoč.: Vsi zatirani. Kmetiški stan. Zatertje hudega nagnjenja pri mnogih.

Mesca prosenca se je v bratovščino Naše ljube Gospé presv. Serca vpisalo zopet 1175 novih udov; tedaj šteje naša podružnica že 71.549 udov; napolnjuje tedaj že skoraj vse domače in sosednje mesta in vasi. Da je ta imenitna molitevna družba tako naglo se razširila, imamo se pred vsem zahvaliti ranjcemu sv. Očetu Piju IX, kateri so se leta 1869 sami v njo zapisali, ter 15. rožnika 1870 željo izrekli in srečo vošili k hitremu razširjenju. 26. rožnika 1867 so Njih Svetost odpustek 100 dni podelili za klic: „O Naša ljuba Gospá presv. Serca, prosi za nas Boga“. Darujmo toraj v znamenje ljubezni in hvaležnosti prav pogostoma duši blagega Pija odpustek 100 dni s tim mogočnim klicem; molimo za-nje pa tudi rožni venček N. lj. G., s katerim zamoremo 10 lét sv. odpustkov duši ranjcega Pija nakloniti.

S Podarede. Že mesca aprila m. l. so nekteri udje molitvene družbe „Naše ljube Gospé presv. Serca“ iz lastnega nagiba začeli mi male darove donašati z namenom, da bi jim oskerbel tablo ali, če mogoče, podoba (štatvo) Naše ljube Gospé za stranski oltar v farni cerkvi. Kmaló se je 70 gl. nabralo. Zdaj sem naročil pri gospodu Adolfu Vogel-*nu* v Innsbrucku podobo Naše ljube Gospé iz lesa, 95 cent. visoko s kronama in zlatim sijanjem, okrog kterega je zapisano: „Naša ljuba Gospá presv. Serca, prosi za nas Boga!“ Podoba veljá 66 gl. in je v resnici čudovito lepa in mila, da se delo gosp. Vogel-novo po pravici smé vsim priporočati. Osmega grudna, prelepi praznik Marijnega čistega spočetja, je bil odločen za blagoslovljenje te podobe. Z veseljem smo ga pričakovali, in napravili še velik krasen venec okrog podobe. Blagoslovlili so podobo prečast. gospod dekan Kozjanski z asistencijo domačih dveh duhovnikov na slovesni način v cerkvi, ki je bila z obilno množico napolnjena, kar se v naši veliki cerkvi zgodí le redkokrat v letu. V pridigi se je poslušalcem molitvena družba Naše ljube Gospé, njen namen, korist itd. razložila in priporočila. Po pridigi se je pela slovesna sv. maša z asistencijo pri stranskem altari, na kterem stoji zdaj podoba Naše ljube Gospé. — Bog daj, da bi se s tim dnevom za našo faro začela nova doba milosti in zveličanja, za kar Marijo njeni številni otroci velikrat na dan prosijo. Zlasti naj bi bila ta Marijna podoba tudi magnet, ki bo v naših ljudeh budil ljubezen do domače cerkve in jih vanjo vabil. In kot takšen magnet, moram reči, se je že skazala, zakaj od tistega časa je že mnogo boljše v tem oziru. Zato pričakujemo s terdnim zaupanjem vsega dobrega od mogočne priprošnje Naše ljube Gospé presv. Serca.

Listek za raznoterosti.

Preč. g. Luka Možina se je 14. t. m. vernil v svoj misijon k mil. škofu Mraku v Ameriko. Dobil je pred odhodom od svojega škofa poterdilo, da so prejeli vse darove, kar koli je izročil kdo g. Možinu, ker zase on nič ne sprejme. Škof pa so potrebni; ker morajo skrbeti za dijake ter za odgojo mladih duhovnov, in za cerkve. Potrebni pomoči so tudi tisti misijonarji, ki delajo med divjaki Indijani. Ob enem izrekuje gg. duhovnom in drugim zahvalo za priljudno sprejemanje.

— Kar tiče izselovanje iz Kranjskega v Ameriko, gosp. Možina z drugimi previdnimi ni nič kaj prijatel tega početja. Kako lahko se zgodí, da človek še svojih kersanskih dolžnost ne more spolniti! In koliko je še družih nevarnost po poti in v deželi! Če pa že kateri od tega ne odjenjajo, naj bi se k večemu le terdni, pametni in delavni moški kaj takega lotili. Še za take ni brez nevarnosti, ker vero jih veliko zgubi. Ženske in priletni naj ostanejo tam, kjer so (namreč: doma). Tako meni previdni in skušeni gosp. misijonar Možina.

Podoba novega papeža. Jož. Blaznikovim dedičem je sloveča litogr. naprava obljubila, da že v 5 dneh po razglašenju novega papeža razpošlje natančno in lepo izdelano, černo kamnotiskano podobo novega papeža, v 14 dneh pa isto podobo v 17 oljnatih barvah, v trojni različni velikosti. Blaznikovi dediči sprejemajo naročila, in sicer za naročnike Danice, Novic in Slovence po znižani ceni od 2 gl. 16 kr. do 81 kr. (Gl. več v „Noviškem Oglasniku.“)

V Kamni gorici je 19. t. m. umerl ondotni fajmošter, č. g. Lor. Bernik R. I. P.

V Šent-Vidu nad Ljubljano so pretekli terek imeli mertvaške opravila po ranjcem sv. Očetu. Prav veliko ljudi je prišlo v cerkev k slovesni čerini maši in k biljam. Sredi cerkve je stal visoki ves na novo opravljeni mertvaški oder. Posebno okusno je bil ozaljšan z vsemi znamenji papežev in škofove časti in med mnogimi svečniki na okrog stale so posodice z naravnimi cveticami. Na koru so peli koralni Requiem. Mertvaški oder je res tako lep, da mu nobeden ljubljanskih ni bil kos. Insignije so večidel iz lesa izrezane in po nekoliko pozlačene. Stal bo v cerkvi do sobote popoldan.

Elektriške ogledala in železnice. Znanska akademija v Parizu je zoper nesreče po železnicah navetovala, da naj bo na vsaki postaji elektriško ogledalo, katero bi kazalo gibanje vseh vlakov tiste proge. V tem ogledalu bi postajski glavarji natanko vidili, kje ravno je vlak, ki je odšel z njih postaje; vidilo bi se, kako tekajo, prihajajo, se srečujejo vsi vlaki na daljo 400 kilometrov.

Poslednje novice. Na Dunaju apostoljski poročnik monsig. Jakobini še neprenehoma dobiva neštevilne sožalne pisma in naznanila zaradi smerti Pija IX. Te naznanila iz našega cesarstva služijo v veliko tolažbo kardinalskemu zboru. To kaže enoglasnost žalovanja po vsem cesarstvu. — Angleško brodovje šeta po Marmaromorji (sedaj je ob Tuziji, bližej Carigrada), ruska moč pa se zbira silovito v Čataldži, ne daleč od Carigrada. — Pogajanja zaradi miru so se boje pretklo sredo v Drinopolji imele zveršiti in pričel bi se toraj kongres (shod državnikov za mir v Baden-Badenu). Rusija in Anglija ostanete med kongresom na sedanjih stališih. — Papeževé volitve se je vdeležilo 61 kardinalov. — P. Secchi je še zmeraj nevarno bolan. — Na Kandiji in na turškem Greškem upor raste in godé se zdaj boje tam turške mesarjenja.

Darovi prihodnjič.

Pogovori z gg. dopisovalci.

Gosp. Jož. P—r v Kov.: Za „Dan.“ naročeno. — Gosp. Fr. Ž—k v Cal. Amerik.: Nakaznica je tu; „Dan.“ se bo pošilj.; vse je izročeno založništvu. — G. Dr. C. v Č.: Založništvo vam bo rado vstreglo, kar bo moč. — G. V—k: Vse se je zgodilo. — ††: Hvaležno prejeli in bo vse opravljeno.